

El CEPEPC i en Carles

El CEPEPC forma part de bona part de la vida de tots els aquí presents, i no cal dir que també va ser així en la d'en Carles.

L'any 1978 va optar per treballar en la nova organització que naixia amb la finalitat de convertir en públiques un bon nombre d'escoles que havien nascut els anys 60. Eren escoles que, en el context de l'escola franquista, es caracteritzaven per connectar amb els corrents pedagògics de l'anomenada "escola activa", per tenir el català com a llengua vehicular, per ser laiques i coeducatives, i per aplicar una gestió democràtica amb molta participació de les famílies.

La creació els anys 60 de Rosa Sensat i d'unes noves escoles per als fills de la generació que no havíem viscut la guerra s'ha d'entendre en el marc de l'allau de canvis i esperances d'aquella dècada, des del maig francès fins al naixement de les "comissions obreres", des de les associacions de veïns fins a la contestació universitària. La creació de Rosa Sensat i les noves escoles no s'entén sense aquest context. I per això la majoria de les que van formar el CEPEPC estan ara celebrant els 50 anys.

Aquestes escoles volíem recollir l'herència del moviment "Escola Nova" de la Segona República. Van ser institucions que es van ajuntar al voltant del grup anomenat "Coordinació escolar" de Rosa Sensat, i va ser des d'aquí que va emergir el CEPEPC, on va treballar en Carles formant equip amb l'Anna Piguillem i la Carme Suaz, i evidentment tots els representants de les escoles, tant de les famílies com del professorat.

Voldria destacar 3 aspectes d'aquesta lluita que per al Carles van ser molt importants.

En primer lloc, el **cooperativisme**. La majoria d'escoles que van néixer van ser cooperatives i en Carles va participar, com a pare de l'Escola Baloo, en la fundació de la secció d'Ensenyament de les cooperatives catalanes l'any 1976. Creia fermament en els valors del cooperativisme, com a sector alternatiu a l'economia dominant.

Això no li va impedir creure en la necessitat, i aquest és el segon dels tres aspectes que vull destacar, que les escoles passessin a formar part de la xarxa pública. Creia que era important que **no es creessin xarxes**

paral·leles, que al final només podien aconseguir dividir els nens i les nenes i les seves famílies per raons ideològiques, econòmiques, de llengua, etc., que no afavoririen la cohesió social. Molts no ho entenien i, davant els problemes de tresoreria que tenia la majoria, creien que el millor era defensar la seva continuïtat com a escoles privades-concertades –via per la qual van acabar optant algunes.

Per tant, el que movia el col·lectiu no era tant superar els problemes econòmics de les escoles i la precarietat en la qual havien nascut i funcionat, ni tampoc pensar que aquestes escoles haguessin de ser la llavor, la punta de llança, per fer canviar l'escola pública del moment. No, el que movia el col·lectiu era evitar un problema que de fet encara no hem superat, que és el que avui reconeixem com a “segregació escolar” i que en aquell moment anomenàvem i pensàvem d'altres maneres. Sense dir-li així, la demanda de ser escola pública volia evitar que el sistema educatiu separés, discriminés, aixequés barreres i, per tant, anar junts amb els mestres i famílies dels sistema públic que, amb l'arribada de la democràcia, també volien canvis. Recordem, per exemple, que en el període de temps que va durar el procés d'integració de les escoles del CEPEPC, a la xarxa pública es va configurar la immersió lingüística, que va començar a ser una realitat l'any 1983 a Santa Coloma de Gramenet, amb l'objectiu de no separar els alumnes per la llengua. Es tractava, per tant, de caminar tots junts, tot i els recels que es van generar per ambdues parts.

Un tercer gran repte pel qual va lluitar el Carles i que es va assolir en aquella època va ser el del **consens**, tant entre les escoles del CEPEPC com entre els partits del moment, la majoria dels quals van apostar per donar-hi suport. Això no vol dir que fos fàcil. Entre els partits de vegades el consens era més de paraula que de fets, ja que hi havia reticències des de totes les parts. Entre les escoles del CEPEPC també va ser difícil, ja que el col·lectiu funcionava assembleariament, amb reunions setmanals de representants d'escoles de tot Catalunya. El Carles estava molt orgullós d'haver-ho aconseguit d'aquesta manera, perquè va ser molt complex. Cada escola era un món: no només hi havia diversitat en els punts de vista, sinó també moltes diferències a nivell pràctic, des de tipus de contractació i titulacions dels mestres –alguns fins i tot no tenien contracte o titulació–, fins a tot tipus d'edificis i de propietat dels centres, ja que a més de cooperatives de mestres, de pares o de pares i mestres, també hi havia d'altres tipus de “societats”. L'objectiu, no obstant això, es va aconseguir.

Per a molts va semblar un procés molt llarg, els 10 anys que van anar des del 1978 quan va començar a caminar, passant pel 1983 en el que es va aprovar la Llei per oficialitzar el traspàs i la primera escola va ser pública, fins el 1988 que ho va ser la darrera i el CEPEPC es va dissoldre. O molt curt, segons com es miri, ja que al País Basc, per exemple, les Ikastoles no van acabar el procés fins molt més tard.

Aquesta lluita, aquell camí, va ser una empresa col·lectiva, i durant tots aquells anys, tal com va escriure la mestra Tana Serra en el llibre de records dels 50 anys de l'escola Baloo: *"Amb el seu posat tranquil, discret i compromès, un cop més en Carles era allà"*. D'alguna manera, avui també és aquí amb nosaltres.

Neus Sanmartí
4 d'abril de 2019